

GOEDE AARDAPPELPRIJZEN DOOR KLEINERE OOGST

Jan Bolhuis

Door de lage prijzen voor consumptieaardappelen in 2002 hebben de telers in Europa het afgelopen voorjaar aanzienlijk minder aardappels uitgepoot. Het areaal in de EU is met bijna 3,5 % afgenomen tot 1,2 miljoen hectare. In Nederland is het areaal consumptie- en pootaardappelen volgens het CBS met 7% afgenomen tot ruim 108 duizend hectare. Het areaal is vooral op de zand- en veengronden sterk ingekrompen (-20%). Op de kleigronden bedroeg de afname maar 2%. Het areaal goedgekeurde pootaardappelen is volgens de NAK dit jaar met ruim 36,8 duizend hectare ongeveer 1% hoger is dan vorig jaar. Het areaal zetmeelaardappelen is iets toegenomen en bedraagt bijna 50 duizend hectare. De afname van het areaal in Nederland komt dus vooral voor rekening van de consumptieteelt.

Opbrengsten lager

Door de droogte in Europa vallen de opbrengsten per hectare dit jaar aanzienlijk lager uit dan gebruikelijk. De oogst van consumptieaardappelen in de EU wordt voor dit jaar geraamd op circa 41 miljoen ton. Dit is bijna 11% lager dan de oogst in 2002 (circa 46 miljoen ton). In Nederland vallen de opbrengsten op met name de droogtegevoelige gronden dit jaar veel lager uit. Op de kleigronden en de percelen die berekend konden worden, lijken de opbrengsten niet veel onder het niveau van vorig jaar te liggen. Door het kleinere areaal en de gemiddeld lagere opbrengsten per hectare ligt de aardappeloogst in ons land wel aanzienlijk beneden het niveau van vorig jaar. Het percentage grove aardappelen is dit jaar eveneens lager.

Hogere prijzen

Door de droogte in de zomermaanden zijn de prijzen van aardappelen op de termijnmarkt voor april en juni levering 2004 fors aangetrokken. De noteringen bereikten in de eerste helft van augustus hun hoogste peil en lagen voor zowel april- als junilevering tussen 33 en 35 euro. Nadien zijn de prijzen geleidelijk gedaald en in oktober is een stabilisatie opgetreden. De laatste weken staan de prijzen opnieuw onder druk en is de aprilnotering gedaald tot beneden de 20 euro per 100 kg. De juninotering is nog wel 6 euro hoger dan de aprilnotering.

De telers beurzen zijn afhankelijk van de bestemming (export/frites) in oktober gestart met een notering variërend van 12 tot 17 euro per 100 kg. De prijzen bewogen zich tot begin november in een opgaande lijn. In de loop van november is er echter een ommekeer opgetreden en dalen de prijzen. Mogelijke redenen voor deze ontwikkeling zijn dat de Nederlandse aardappeloogst wat positiever wordt beoordeeld, de verwerkende industrie de gecontracteerde aardappelen wat naar voren haalt en de telers die niet over een vorstvrije bewaarplaats beschikken hun aardappelen voor de invallende winter van de hand doen. Aangezien een groot deel van de aardappeltelers een contractuele overeenkomst heeft met de afnemer, waarin zowel de geleverde hoeveelheid per hectare als de prijs zijn vastgelegd, profiteren zij slechts in beperkte mate van de goede prijzen. De verwerkende industrie is door de contractuele levering verzekerd van een constante aanvoer van aardappelen, wat kostenbesparend werkt.

Toekomstige prijsontwikkeling

De prijsontwikkeling tot het eind van het afzetseizoen zal vooral bepaald worden door de definitieve oogstramingcijfers en het tijdstip waarop de nieuwe aardappeloogst in de landen rond de Middellandse Zee beschikbaar komt. Historisch gezien liggen de prijzen in een goed aardappeljaar in de tweede helft van het seizoen boven het niveau van voor de jaarwisseling. In figuur 1 is de prijsontwikkeling van de

gemiddelde prijzen per maand van de aardappelbeurzen weer gegeven. Alleen de oogstjaren waarbij de noteringen op de telers beurzen aan het begin van het seizoen boven de 10 euro per 100 kg lagen zijn hiervoor gebruikt. De afgelopen 20 jaar is het 5 keer voor gekomen dat de 'eerste' notering op de beurzen boven de 10 euro per 100 kg lag. Slechts in één van de betreffende 5 jaren was er een dalende tendens gedurende de loop van het seizoen. Hoewel de noteringen in dergelijke jaren meestal een opgaande lijn vertonen, biedt dit uiteraard geen garantie dat deze ontwikkeling zich ook de komende tijd zal voordoen.

